

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butletí oficial
del Bisbat**

Núms. 7 - 8 — JULIOL - AGOST — 1979

SUMARI

JOAN PAU II

El Papa a Càritas International pàg. 195

DOCUMENTS DEL BISBE

Homilia pel dia del Corpus 1979 pàg. 197

Ses Catequesis del Bisbe pàg. 199

DELEGACIÓ D'ENSENYAMENT

Normativa intraeclesial para la formació religiosa en los centros dependientes de Instituciones de Iglesia y en los considerados confesionalmente católicos pàg. 211

CÀRITAS DIOCESANA

Notes per a unes conclusions o programa d'acció de Càritas pàg. 213

SECRETARIA GENERAL

Col·lecta i pregària pro Claustres necessitats pàg. 215

Numeració de les pàgines del Butlletí de Juny pàg. 215

INFORMACIÓ DIOCESANA

Activitas del senyor Bisbe pàg. 215

EPISCOPAT ESPANYOL

Crònica de la XXXI Assemblea Plenaria de la Conferencia Episcopal Española pàg. 217

JOAN PAU II

El Papa a Cáritas International:

DAR TESTIMONIO DE CARIDAD

Eminencia, Excelencias,
Queridos Hermanos y Hermanas,

Esta semana, el programa de actividades del Papa es muy recargado, pues es esta la víspera de su viaje a Polonia. No obstante, he insistido en satisfacer vuestro deseo de audiencia, aunque sea brevemente, para expresar mi estima así como la importancia que atribuyo a Cáritas Internationalis.

En primer lugar, me alegra mucho constatar la implantación cada vez más extensa de "Cáritas" diocesanas, en las dos terceras partes de las diócesis del mundo: ellas, son a nivel local, la expresión y el instrumento de la caridad de la gran comunidad cristiana presidida por el obispo, y por ende de todas las comunidades eclesiales, parroquiales u otras que a ella pertenecen. Las "Cáritas" nacionales cumplen un rol de primera importancia en más de cien países, en la animación y coordinación de la acción caritativa en estrecha colaboración con las conferencias episcopales. Además, se ha juzgado necesario —y era ya una idea muy clara de mi recordado predecesor cuando aún era Monseñor Montini— que los organismos nacionales se confederen, en el plan internacional, en la "Cáritas Internationalis", con el propósito de estudiar, promover y armonizar los proyectos de sus asociaciones miembros. Esto es como un árbol muy bien estructurado con sus múltiples ramificaciones. Finalmente, hay que añadir al Consejo Pontificio "Cor Unum" constituido al amparo del Papa, o sea de aquél "que preside la coordinación universal de la caridad" (cf. Constitución "Lumen Gentium, 1"), el cual representa un lugar de encuentro para todos los organismos de la Iglesia consagrados a la caridad y al desarrollo.

Tal como lo señala el bello nombre que vosotros lleváis, nombre que representa la palabra clave del Evangelio, Vosotros sois ordenados en la caridad. Vivir de la caridad, prestar testimonio de caridad, ponerla en obra concretamente y con otros, es esta vuestra empresa. No permitamos que pierda su valor la palabra o la realidad de la caridad. Esta no es sólo el fruto de una piedad sentimental y pasajera. Es el amor más profundo hacia el prójimo, hacia toda persona y particularmente las personas más necesitadas. Su justificación y su dinamismo se basan en el valor que se atribuye a la persona, a su dignidad, a su derecho de acceder a una vida decente no obstante la miseria material o moral en que se encuentre por suerte adversa, calamidades naturales, enfermedad, situaciones sociales injustas, etc. Basta con que dicha persona sufra ne-

cesidad, apremiante a veces, de alimento, de techo, de vestimenta, de ganarse el pan, de consuelo en la soledad, de visita, de apoyo, para sí y los suyos. Y, si esta persona reviste tanto valor a nuestros ojos, es porque lo reviste, en primer lugar, en los ojos de Dios; es porque Cristo se identifica con ella (cf. Mt 25, 34-40); es porque Cristo nos pide que hagamos para ella lo que, en esta misma situación, quisiéramos para nosotros mismos (cf. Mt 7, 12).

Los cristianos no serían dignos de llevar este nombre si no trataran de alcanzar esta caridad que viene de Dios. Deben ofrecer testimonio de ella personalmente, y nadie está dispensado de esta obligación. Nadie, tampoco, tiene el monopolio de la caridad. Pero es de capital importancia que los cristianos den su testimonio en forma solidaria, que pongan en ello su corazón, que quede claro su deseo de acción caritativa, que sus iniciativas estén coordinadas. Es éste el rol de las asociaciones caritativas en el seno de la Iglesia, y de las "Cáritas" especialmente.

Una vez definida tan profundamente la caridad, no se trata ya de oponer, dentro de la Iglesia, las medidas asistenciales a las acciones en pro del desarrollo. Las dos deben avanzar al mismo ritmo. ¿Cómo no nos vamos a preocupar de crear para mañana en lo que depende de nosotros, condiciones de vida tales que permitan superar o evitar en el futuro las miserias endémicas de hoy? Y por otra parte, ¿qué sería esta preocupación por la promoción humana si dejara de responder, hoy mismo, a las necesidades vitales que no pueden esperar? Ya que nuestra sociedad, gracias a Dios, se esfuerza cada vez más por preparar un mañana mejor, los cristianos debemos estar presentes en esta tarea a nuestra manera, es decir, inspirados por el amor y la justicia, a fin de promover al hombre en su totalidad y hacer que los interesados participen en su propio desarrollo. Vosotros os habeis preocupado mucho de esto durante esta Asamblea General. Más, por otra parte, en su deseo de planificarlo todo, nuestra sociedad tiende a minimizar, por considerarlos transitorios, ciertos casos personales de apuro, ciertas situaciones angustiosas imprevistas, ciertas categorías de marginados. Y vosotros sabéis que pobres de un tipo nuevo están surgiendo sin cesar, en todas nuestras sociedades, al margen del "progreso". "Siempre tendreis a los pobres con vosotros" decía Jesús (Mt 26, 11). "Cáritas" debe tener como su primer objetivo, como vocación singular, la preocupación constante de encontrarlos y ayudarlos con un afán educativo, y de sensibilizar a los demás hacia su presencia. Siempre vigilemos para que las sumas recolectadas para estos pobres, y que a veces proviene de otros pobres, sean realmente destinadas al servicio de los pobres.

Por otra parte, vuestra coordinación a nivel internacional, el hecho de que se reconozca el estatuto consultivo ante los organismos internacionales, os brinda la posibilidad y por ende os impone la obligación de dar testimonio de la caridad cristiana en este mismo nivel internacional o intergubernamental.

Se trata de una presencia y una acción que tienen su importan-

cia. El Concilio Vaticano II os ha alentado (cf. Constitucion "Gaudium et spes", núm. 99). Sabeis cuánto la Santa Sede aprecia esta actividad internacional, en la cual participa sin titubear, en el plan que le corresponde.

¡Ojalá pueda revelarse en vuestras palabras y acciones el Agape del Señor que no conoce límites! ¡Ojalá este temor sea el fermento evangélico que contribuya a hacer de este universo un mundo donde la hermandad y la solidaridad sean realmente vividas, donde los hombres puedan conducir una vida digna de hijos de Dios! En este tiempo litúrgico, imploramos especialmente al Espíritu Santo, al Espíritu del amor, para que aclare, purifique y fortifique el amor de todos los miembros de las "Cáritas", a quienes yo bendigo de todo corazón con una intención especial para los responsables y delegados presentes aquí.

28 - mayo - 1979

DOCUMENTS DEL BISBE

HOMILIA PEL DIA DEL CORPUS 1979

Estimats germans,

Ens hem reunit aquest capvespre aquí a la nostra Catedral per a la celebració d'aquesta Eucaristia del dia solemne de Corpus, aquest dijous que dedicam a honorar i tributar un culte especialíssim a aquest sacrament de l'altar, el Pa i el Vi eucarístics. Es un misteri de fe, en el qual nosaltres, cristians, agrupats en poble de Déu, creim i que veneram com el tresor més apreciat de la nostra religió.

Una antiga i polida antífona de la litúrgia eucarística, amb la seva senzilleza, brevetat i exactitud, ens assenyalava i anunciava tot el gran misteri de fe de la festa d'avui. I la repetíem moltes vegades durant l'any després d'haver donat la comunió al feels. Deia: "O sagrat convit! en el qual menjam el Cos i bevem la Sang de Crist; recordam la memòria de la seva Passió; la nostra ànima s'umpl de tota gràcia i se'ns hi dóna una penyora, una garantia de la vida eterna.

Vertaderament, l'Eucaristia, aquest misteri que avui celebrem, és tot açò. Primer un sagrat convit. Les nostres reunions eucarístiques de cada dia, de cada diumenge, les tenim i les feim sempre al voltant d'una taula. I hi venim per a menjar. Som invitats a participar en el convit, menjant el pa i bevent el vi que se'ns hi posa. Per açò hem escoltat a l'evangeli d'avui: "I mentre menjaven, Jesús prengué el Pa i els el donà

i digué: preniu-lo. Igualment amb el calze, del qual begueren tots." Eren allà al cenacle, on els seus deixebles havien preparat el sopar pasqual.

Aquest sagrat convit és el Cos i la Sang del Senyor. Menjam el seu Cos i bevem la seva Sang. I així l'eucaristia esdevé també un aliment que dóna força a les nostres ànimes. S'hi compleixen les paraules de Jesús: "La meva carn és vertader menjar i la meva sang és vertadera beguda." Jesús es fa el nostre aliment. Així, alimentats amb el Cos de Crist, en l'assemblea sagrada, manifestem concretament la unitat del poble de Déu, ben significada i maravellosament produïda per aquest augustíssim sacrament. Som la família de Déu que queda sempre reunida i unificada amb aquest sublim menjar que ens dóna la vida i ens uneix en un sol cos i un sol esperit.

Però també en aquest sagrat convit hi recordam la memòria de la Passió i Mort de Jesús. Es un recordatori de la nostra redempció i de la nostra salvació. Es la sang de la nova aliança. I així l'eucaristia esdevé també un sacrifici. Per ell, va quedar establerta la nova i definitiva aliança entre Déu i els homes. La primera lectura ens recordava l'antiga aliança de Moisès i el seu poble amb al seu Déu. "Moisès aspergí el poble amb la sang i digué: Aquesta és la sang de l'aliança que el Senyor fa amb vosaltres d'acord amb les paraules escrites aquí". Amb la sang dels animals, Moisès va aspergir el poble per a reformar i figurar la subjecció del poble d'israel al seu Déu.

Nosaltres sabem que la nova aliança del sacrifici de Jesús és ja única i definitiva. La sang de Jesús, vessada al calvari, és el sacrifici cruent, l'únic que redimeix i salva. La nostra eucaristia, sacrifici incruent, memòria i record de la passió i mort de Jesús, és la comunió de tots els homes amb Déu per a sempre. Per açò, celebrar en memòria del Crist és celebrar i fer el que ell va fer, l'anit abans de sofrir. Es entrar amb ell i per ell en la dinàmica de la seva donació total, sense reserves per tot el món, per tal que tots siguem germans davant d'un mateix i únic Pare dels cels.

El missatge de l'eucaristia és el missatge i el símbol de la comunió fraterna de tots. Celebrar la memòria de Crist és, idò, atracar-se a tots els homes, tal com un germà s'atraca al seu germà. Es desfer i desterrar d'enmig nostre totes aquelles marginacions i discriminacions que no casen amb el sentit cristià de la nostra eucaristia. Es acceptar el compromís que Crist també va assumir de morir per tots, fent-se comunió per a tota la humanitat.

Si avui l'Església celebra el dia nacional de Caritat, ho fa precisament amb aquesta intenció. Per fer-nos adonar que el sacrifici del calvari, que és el nostre sacrifici eucarístic, va unir-nos a tots en una mateixa comunió de germans. I que visquem de debò totes les seves conseqüències.

Si l'Eucaristia és aliment i és sacrifici, també umpl la nostra ànima de tota gràcia. També ens és una garantia de la vida eterna. La sang de Crist ens purificarà de les obres que porten la mort. El Crist és mit-

jancer d'una nova aliança, perquè ha mort en rescat de les culpes comeses. Per ell, els qui eren cridats a l'herència eterna reben allò que Déu els havia promès". Aquest és el pa de vida.

La vida eterna se'ns promet si mengem d'aquest pa. Qui menja la meva carn i beu la meva sang té vida eterna i jo el ressuscitaré el darrer dia. Aquest és el pa que ha davallat del cel; qui menja aquest pa viurà eternament.

Estimats germans, avui en la celebració vespertina d'aquest corpues del cos i de la sang del Senyor vos he volgut recordar i fer memòria de tot el que significa i és.

Crist és el nostre aliment, per tal que poguen continuar nosaltres el camí de la nostra vida cristiana,

Crist és el nostre sacrifici, l'altar, la víctima i el sacerdot que, en la nova aliança ens ha reconciliat amb Déu Pare.

Crist ens umpl, amb el seu sagrament, dels seus dons i gràcies.

Crist ens és garantia, i penyora de la vida eterna, de la futura glòria del cel.

Que Ell, que va voler quedar-se entre nosaltres, baix aquestes espècies de pa i de vi, sigui sempre la nostra fortalesa per a continuar, units i en comunió amb tots els germans, formant aquest poble de Déu que avança cap a la cada de la futura glòria del cel.

SES CATEQUESIS DEL BISBE

La festa de Pentacosta

Estimats radiooients,

Una vegada Sant Pau, en les seves correries evangèliques per l'Àsia Menor, el què avui és Turquia, va arribar a la ciutat d'Efes. Allí va trobar uns deixebles i els va preguntar si havien rebut l'Esperit Sant, quan varen començar a creure. La resposta que li donaren el devia deixar preocupat: "Però —li digueren—, si ni tant sols hem sentit dir que existesqui l'esperit Sant". Havien rebut només el baptisme de Joan. I Pau, després d'instruir-los, els va batiar amb el baptisme de Jesús i els imposà les mans. I va venir l'Esperit Sant sobre d'ells i varen començar a parlar en diverses llengües i profetitzaven.

Diumenge que ve celebrem la festa de la vinguda de l'Esperit Sant sobre els Apòstols. Es el diumenge de Cinquagesma, la segona Pasqua, Pentocostès. En aquesta festa recordam aquells fets meravellosos que succeïren a Jerusalem, uns dies després de l'Ascensió de Jesús al cel. Aquell Consolador que havia promès al seus deixebles va davallar damunt d'ells en forme de llengües de foc i els apòstols, invadits per aquell Esperit santificador començaren la predicació de la Bona Nova, tal com Jesús els havia manat: "Anau, predicau a tota criatura".

Tots sabeu que la nostra religió cristianaes trinitària. Aquesta

paraula vol dir que nosaltres, tot i creient en un sol Déu, també creiem que en Déu hi ha tres Persones: el Pare, el Fill, que es va encarnar, és a dir, es va fer home en les puríssimes entranyes de la Verge Maria, i l'Esperit Sant, la tercera persona de la Santíssima Trinitat, que procedeix del Pare i del Fill. I aquesta és la nostra fe essencial, la fe que proclama l'Església, des d'aquell primer dia de Pentecosta, quan els Apòstols, plens de l'Esperit de Déu, començaren la predicació i s'escamparen per tot el món per a dur-li la Bona Nova que Jesús els havia encomanat.

Aquesta festa de la segona Pasqua ens vol fer memòria de l'Esperit Sant. Escoltau la cita que vos faig del Concili Vaticà segon que, certament és llarga, però que m'interessa dir-vos-la tota sencera per tal que vos adoneu com l'Esperit està present en l'Església. Diu així: "Acomplerta l'obra que el Pare havia encarregat al Fill de realitzar a la terra, fou enviat l'Esperit Sant el dia de Pentecosta per santificar constantment l'Església i perquè d'aquesta manera els que creuen tinguessin entrada al Pare per mitjà de Jesucrist, en la unitat de l'Esperit. Ell és l'Esperit de la vida o la font de l'aigua que raja fins a la vida eterna, servintse del qual el Pare dóna la vida als homes morts pel pecat, fins que ressuscitarà en Jesucrist els seus cossos mortals. L'Esperit viu en l'Església i en els cors dels fills com en un temple, prega per ells i els dóna testimoni d'ésser fills adoptius. Dota i dirigeix l'Església amb diversos dons jeràrquics i carismàtics, portant-la cap a la veritat plena i unificant-la per la participació dels mateixos béns i pel servei comunitari, i l'embelleix amb els seus fruits. Rejoveneix l'Església amb el vigor de l'Evangelí, la renova sense parar i la duu a la unió total amb el seu Espòs. Perquè l'Esperit i l'Esposa diuen al Senyor Jesús: "Vine!". D'aquesta manera, total l'Església es presenta com un poble unit per la unitat del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant".

Tota aquesta cita llarga del Concili, ens indica plenament la missió de l'Esperit Sant en l'Església de Jesucrist. Aquest Esperit és enviat per a completar l'obra del Fill, vivificant l'Església per dintre, dirigint-la i renovant-la per dur-la cap al seu fi. Sabem que Déu és qui salva, qui actua, vivifica i condueix la seva Església. És Jesús glorificat qui envia el seu Esperit. I així podem veure la continuïtat de l'obra de Jesús en la seva església, per mitjà de l'Esperit. Tal com Jesús va prometre als seus deixebles que no els deixaria mai sols i que estaria amb nosaltres fins a la consumació dels segles, així veiem complerta la seva promesa, enviant-nos el seu Esperit que vivificarà i donarà impuls al llarg dels temps, a l'Església de Jesucrist.

Tanmateix, si açò és l'essencial d'aquesta festa que celebrem de la Pentecosta, recordant l'efusió de l'Esperit Sant a aquells primers apòstols, és ver que açò es produí enmig d'uns fets extraordinaris i especials que ara sembla que no es donen. L'Esperit, certament, continua en la seva Església, invisiblement, però la va conduint i governant amb l'efusió de les seves gràcies i dons. Jo crec fermament que en aquests nos-

tres temps, sinó d'una manera tan extraordinària i espontània com en aquella Primera Pentacosta, també l'Esperit està movent i penetrant la seva Església, tots nosaltres qui la formam.

Si ara no tenim el do de llengües, l'Església està parlant totes les llengües del món, escampada com està per tot arreu, Ara, l'Esperit se'ns dona especialment pels sagraments, però també distribueix els seus dons entre els feels, repartint-los lliurament a cadascú. Si ara, tot d'una no podem fer com aquells deixebles batiats per Sant Pau que es posaren a profetitzar, és cert que el poble sant de Déu també participa de la funció profética de Jesucrist, difonent el seu testimoni principalment per la vida de la fe i de la caritat i oferint a Déu el sacrifici de lloança.

Estimats radiooients, és la força de l'Esperit de Déu la qui impulsa i fa marxar endavant la seva església, tot el poble de Déu. Malgrat els nostres pecats i defectes, a pesar de tota una crisi, pareguda a tantes com ha hagut de passar l'Església, l'Esperit de Jesús està entre nosaltres i sabem que hi permanixerà fins a la consumació dels segles. La paraula de Jesús —vos donarè un consolador, l'esperit de veritat que vos ensenyarà totes les coses—, també ara, com sempre, perdura i té el seu compliment.

Voldria que aquestà festa de Cinquagesma, que és festa d'alegria i de goig per a tots, dugués als vostres cors un record anual que es perllongàs durant l'any per agrair al Senyor Déu, U i Tri, la seva benvolença i el seu amor envers nosaltres, envers tota la humanitat.

Fins la setmana que ve, en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

Dia nacional de Caritat

Estimats radiooients,

Aquests dies a Ciutadella ja comença a haver-hi renou. Tots els ciutadellencs esteim frissosos perquè ja s'atraquen les festes de Sant Joan i ja les voldriem tenir entre nosaltres. Els preparatius es van fent i s'arranja tot allò que ha d'estar a punt i pel dia. Qui més qui manco, tot-hom ralla ja de la festa.

Jo voldria que abans de la festa de Sant Joan hi hagués també un bon renou a tota l'illa. Un altre renou interior i profund entre tots els cristians que hi formam el poble de Déu. Em referesc a la festa del Corpus, que aquest any celebrarem el dijous vinent, dia 14 de juny. Ja fa estona que per aquesta jornada del Corpus feim el dia nacional de Caritat. Vol ser un dia de pregària, de mentalització i també de col·lecta per totes aquestes finalitats i objectius que es proposa la Càritas, aquesta organització oficial de l'Església que està fent el servei de la caritat i que ens recorda que també nosaltres l'hem de fer.

Aquest any, la campanya ens vol fer adonar de tants i tants marginats com té la nostra societat. Els folletons de propaganda que es re-

parteixen diuen: Mira'm! Hi ha 6 milions d'homes sense lloc en la societat. Pobres, subnormals, emigrants, vells, etc. I ara diga'm que no tinc dret... si és que pots.

La lectura d'aquest slogan em porta a la memòria aquella frase de l'evangeli de Sant Lluc, referida al naixement de Jesús: "I l'ajagué en una menjadora, perquè no tenien lloc a l'hostal." I més tard, Sant Mateu ens dirà: "Les feres tenen caus i els ocells, nius; el Fill de l'home, Jesús, en canvi, no té on reposar el cap". Després de 20 segles de cristianisme encara hi ha entre nosaltres homes i famílies que poden dir el mateix: Tots son homes sense lloc". I avui aquest crit dels que no tenen puesto a la societat, resulta més estrident, més antievangèlic, més inoportú que en aquells temps de Jesús.

Sigles abans de Jesucrist, el profeta Isaïes ja clamava en favor dels que eren pobres i abandonats. I la missió de Jesús, al venir al món, va ser precisament aquesta: evangelitzar els pobres, predicar als captius, la llibertat, als cecs la recuperació de la vista, posar en llibertat els oprimits. La síntesi de la seva predicació la tenim en les paraules: convertiu-vos i creis en l'evangeli, que tant el mateix Jesús com Sant Pere en el primer sermó de Pentecosta diuen i proclamen com el resum de tota la missió que el Pare va confiar al seu Fill Jesucrist.

L'Església que és continuadora de la missió del Crist, ha de fer sentir també la seva veu i predicar i posar en pràctica aquesta mateixa paraula de salvació. Ha de predicar a Jesucrist, mort i ressuscitat, per a la alliberament total dels homes. L'Església ha d'estar seriament compromesa a una feina pràctica i eficaç de servei a tots, perquè com diu el Papa Joan Pau II en la seva ecíclica Redemptor hominis, "L'Església, que està animada per la fe en el futur, considera aquesta sollicitud per l'home, per la seva humanitat, pel futur dels homes sobre la terra i, consegüentment també per l'orientació de tot el desenvolupament i del progrés, com un element essencial de la seva missió indisolublement unit amb ella.

Per açò, Càritas espanyola, com a organisme oficial que és de l'Església pel servei de la caritat, ha de donar resposta compromesa als grans interrogants del món en el camp de la marginació. Càritas és el revulsiu per a implantar l'amor a tot home i per a cercar i fer créixer en la consciència de tots els homes el que sigui necessari per evitar les diferències i les marginacions que encara avui dia existeixen entre els homes.

En aquest solemne dia de Corpus, els cristians que adoram a Jesús sacramentat, baix les espècies de pa i de vi, hem d'interessar-nos i comprometre'ns de debò, davant dels problemes urgents de la nostra societat i adonar-nos pràcticament de la multitud encara d'homes i famílies que existeixen en el món que estan marginats que no tenen puesto a la societat i que sofreixen tantes i tan variades marginacions. A tots ens urgeixen les paraules del nostre Papa Joan Pau II en l'encíclica anteriorment citada: Diu: L'Església del nostre temps ha de ser, de manera sem-

pre nova, conscient de la "situació de l'home. Es a dir, ha d'esser conscient de les seves possibilitats que prenen sempre una nova orientació i així es manifesten; l'Església, al mateix temps, ha d'esser conscient de les amenaces que es presenten avui a l'home. Ha d'esser conscient també de tot el que sembla ser contrari a l'esforç per tal que la vida humana sigui cada vegada més humana, per tal que tot el que compón aquesta vida respongui a la verdadera dignitat de l'home.

Una presa de consciència de tot açò que vos acab de dir, hauria de fer renou dintre de la nostra ànima de cristians. Com el dissabte i el dia de Sant Joan, a Ciutadella només sentim el renou dels cavalls de la colcada, tots els cristians hauríem de tenir dintre del nostre cor els cavalls de l'amor a Déu i als germans, amb el renou d'una vida de fe i de caritat que fos digne del títol de cristians que portam.

Així vos ho desig. Fins la setmana que ve en que vos tornaré a parlar, vos acompanya la meva benedicció i la meva oració.

Sant Joan Baptista i ses festes de Ciutadella

Estimats radiooients,

Ja som a les festes de Sant Joan. Ciutadella fa dies que no viu d'altra cosa, sinó d'esperar les seves festes. Diumenge que ve és es diumenge des be, i aquests últims dies la representació de la popular obra, "Foc i fum" omplenava un teatre de banda a banda.

Per açò, estimats radiooients, que m'escoltau, supòs que avui deixareu que em dirigisqui més particularment als oients de Ciutadella i que els dediqui aquesta meva catequesi que, pens, també anirà bé per a tots. ja que, de fet, és tota Menorca qui celebra aquestes festes.

L'any passat fou el primer any que jo vaig poder contemplar i viure les festes de Sant Joan. Aquest any serà el segon i ja hi aniré més ben preparat i sabent-me moltes coses que l'any passat ignorava. Record que dies abans de les festes de l'any passat, uns bons amics varen regalar-me el llibre titulat "Protocols de les festes de San Joan de Ciutadella". En la dedicatòria que m'hi posaven em deien: "Un bisbe de Menorca haurà de ser per força "santjoaner". El llibre li farà el fet". I me l'ha fet. Vos tenc de dir que em sento santjoaner i pens anant-me'n sentint més així que passin els anys i hagi assistit més vegades a les festes ciutadellenques.

Però, que és ser i sentir-se santjoaner? Tot d'una me pens que açò no consisteix solament en la lletra, sinó en l'esperit. Vull dir que si bé són necessaris uns protocols i convé que es mantengui en tot la tradició i la manera peculiar de fer i desenrotllar-se tot l'entrellat de la festa, ser i sentir-se santjoaner és tot un esperit, un sentiment, uns valors superiors que han calat molt al fons de tot un poble. Me sembla molt significatiu i al mateix temps molt íntim i humà que, per exemple, en sen-

tir el primer toc del tambor i des fabiol, a les 9 del matí del diumenge des be, els ciutadellencs els puji a la gorja una esgarrifança emotiva que els umpl els ulls de llàgrimes. O bé que, al primer jaleo, ses cames no puguin estar-se ja quietes i comenci el bellugeig i l'anar i venir sense parar ja en tot el dia. Al fons de tot açò, és que el cos manifesta l'alegria el goig, l'emoció d'una ànima que vibra intensament.

No vull, ni crec que es pugui, amb tot açò que vos estic dient, descriure i posar en lletra tot el que és i tot el que comporta la festa de Sant Joan a Ciutadella. Però si que es necessari dir que ser i sentir-se santjoaner és ser i sentir i viure un esperit de comunió, un esperit de convivència ciutadana, un esperit de vertadera i autèntica germanor. Sant Joan és la festa de tots, sense distinció. Sant Joan ha d'ésser la festa de tots, la festa de la cavallerositat, la festa del respecte i de la dignitat. Com els nostres Caixers, que, al mateix temps simbolitzen i representen els diversos estaments de la Ciutat, també ens assenyalen les virtuts que tots hem de posseir.

Com a bisbe vostre, voldria idò, que de cada dia més, anàssiue enriquint-vos amb aquest esperit i amb aquests valors. Per açò, la festa és en honor de Sant Joan Baptista, el Precursor de Jesús, que és l'amor i la germanor. Per açò, li cantam tots les alabances que es mereix, allà a Sant Joan de Missa, el dissabte de la festa, i a la Catedral, en la missa dels caixers. Ell, Sant Joan Baptista va predicar-nos l'Anyell de Déu i va portar-nos a la bona nova del Crist.

Així, d'aquesta manera, i amb tot açò al fons i a dins de l'ànima els ciutadellencs hem d'ésser santjoaners. Que es mostri la nostra germanor, la nostra cavallerositat, juntament amb la nostra alegria per les festes de Sant Joan.

Així, amb aquest esperit, ho és i ho vol ser cada dia més el vostre bisbe que, si Déu vol, la setmana que ve tornarà a parlar-vos i mentrestant queda pregant per a tots, beneint-vos i desitjan-vos unes bones festes.

VACANCES

Tres punts per a una meditació d'estiu

Primer punt

Estimats radiooients,

La meua catequesi d'avui duu aquest títol: "Vacances". Tres punts per a una meditació d'estiu". Durant tres divendres seguits, idò, vos exposaré cada vegada un punt d'aquesta catequesi, dedicada a algunes consideracions que m'ha inspirat el tema de les vacances. Avui toca el primer punt que diu així.

Amb les festes de Sant Joan de Ciutadella, comença el període de vacances. Ja som a l'estiu, acaba el curs a les escoles i, qui més qui manco, tothom cerca uns dies o unes setmanes per a deixar la feina normal de cada dia per a poder-se dedicar a l'esplai i al descans, per moltes de les seves activitats i pren una altra fesomia. El temps també acompanya a aquest descans. I, al llarg d'aquests tres mesos d'estiu, aquí a la nostra illa, veurem passar tot un ranxo de gent, normalment turistes, que, procedents de totes les parts d'Europa, hauran escollit la nostra terra per a fer les seves vacances.

Avui és ja un fet massiu i popular açò de les vacances. Abans, només en feien els rics, els senyors. I eren unes vacances o un estiueig molt a la seva manera, normalment sense cap més trascendència, de cara a tota la societat. Ara, aquest temps de vacances té una repercussió en els pobles i no deixa de ser un moment interessant i important. Fixau-vos en açò, entre altres coses: ha arribat un moment en què quasi bé tothom, totes les famílies, tenen dues vivendes: una, la normal, on hom viu mentre s'és al poble per fer la feina de cada dia; i la segona, diguem-ne l'extraordinària, és a dir, el xalet, o el piset, o l'apartament per a passar-hi els caps de setmana i, sobretot, les vacances d'estiu. I qui no té encara aquesta segona, malda per a aconseguir-la o la lloga per una curta temporada.

Ens anem tornant mig nòmades. I el cotxe que tenim, si no el podem emprar per anar i venir cada dia de la nostra feina, al manco ens serveix per traslladar-nos els caps de setmana i a les vacances, al nostre lloc d'esplai i de descans.

Aquesta nova vida que ja fa temps que duim i de la qual és un exponent açò que vos acab de dir, ha plantejat i planteja molts i diversos nous problemes de tot ordre: econòmics, socials, culturals, familiars, morals, religiosos, de tràfic. A les grans ciutats, per exemple, si tothom surt amb el cotxe a la mateixa hora, s'omplen les carreteres i les autopistes i el retorn a casa, al final del dia, sol ser un calvari de no arribar mai. Aquí a l'illa, ja és impossible d'aconseguir passatge per l'avió i fins i tot pel vaixell, si no ets llest a treure'l amb molta anticipació o bé si no t'omples de paciència, fent hores i hores a la llista d'espera. I vos podria anar citant exemples i exemples en els diversos aspectes senyalats.

Tots açò ens duu a considerar-ho com una conseqüència lògica de la situació de l'home en el món d'avui. Som a uns nous temps, caracteritzats per canvis profunds i accelerats que s'estenen per tot arreu. Podem parlar d'una vertadera metamorfosi social, cultural i de convivència. Ens hem obert tant, que les velles estructures d'una societat pacífica i estàtica, s'han rebentat i açò ha repercutit en tots els aspectes de la nostra vida.

També en l'aspecte de les nostres vacances i dels mesos d'estiu es manifesta tot aquest canvi. I per açò és un bon punt per a meditar: veure si ens feim càrrec d'açò, si coneixem el món on vivim, si ens ado-

ne, i parem compte de la vida que avui duim i, que, per tant, convé de centrar-nos-hi per sobre què hem de fer.

Aquest és el primer punt per a una meditació d'estiu. La setmana que ve, si Déu vol, vos exposaré el segon. Fins llavors, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

* * *

Segon punt

Estimats radiooients,

Vos deia la setmana passada que els nous temps que vivim han repercutit en molts aspectes de la nostra vida. I és ver que també han repercutit en la nostra vida religiosa i en la vida de tota l'Església. No és necessari que ara vos ho expliqui i vos en faci una llarga exposició, perquè és ben patent i manifest per a tots. Si, però, que vull dir-vos que aquesta repercussió hi ha estat perquè l'Església ha de donar i vol donar una prova de solidaritat, de respecte i d'amor a tota la humanitat, dialogant amb ella sobre tots els problemes que l'afecten en aquestes actuals circumstàncies històriques. L'Església està al servei de l'home, de tot home, i decidida a prestar tota la seva col.laboració pel renovament de la societat humana, cap a una millor i més digna convivència de tots.

L'Església, idò, per fer aquest servei a la humanitat, també s'ha hagut de renovar i posar-se al dia. Com que es tracta de dur la llum de l'evangeli als homes d'aquí i d'avui, "per complir la seva missió, és un deure permanent de l'Església escrutar a fons els signes dels temps i interpretar-los a la llum de l'evangeli, de forma que, acomodant-se a cada generació, pugui respondre als perennes interrogants de la humanitat sobre el sentit de la vida present i de la futura i sobre la mútua relació que hi ha entre elles. És necessari conèixer i comprendre el món en què vivim, les seves esperances, les seves aspiracions i també veure el caire dramàtic que el caracteritza". (G. et Sp., núm. 4).

I pens que encara hauríem de tenir més imaginació i més inventiva per anar fent millor aquest servei als homes. Les vacances, de les quals he començat parlant-vos i que en motiven aquest meu escrit, són una prova del que vos estic dient.

Jo crec que hauríem de donar moltes gràcies a Déu per haver fet un món, una naturalesa, tan polida i tan preciosa. I també donar-li gràcies per haver permès que l'home, amb la seva intel.ligència i el seu dinamisme creador, ens hagi proporcionat a tots aquesta nova era de la tècnica que ha posat a les nostres mans tantes possibilitats i tantes meravelles i tantes riqueses materials i culturals i també espirituals, mai com avui no les havia tingut la humanitat. I hem d'estar contents de poder gaudir d'elles i d'emprar-les per al nostre servei i recreació.

Déu va posar la bellesa en les coses per a gaudi i plaer de l'home. En les nostres vacances, per exemple, no podem disfrutar en la contemplació de nous i bellíssims paisatges, familiars o exòtics, en un viatge per la immensitat de la mar, o a mils metres d'altura, delectant-nos en la visió d'uns blancs nuvolats, com cotó fluix escampat pel cel blau? O bé amb un fora borda, fendir la mar vorera de l'illa, o escoltant el cant dels aucells, o una bona música, exactament i feelment reproduïda pel tocadisc o pel magnetòfon, darrera paraula de la tècnica?

I podria anar continuant, posant-vos exemples. N'hi ha prou, emperò per a la consideració que vos estic fent. Per açò, nosaltres, els cristians si més no, hem de sobre aprofitar les nostres vacances, tantes i tantes possibilitats que tenim a l'alcancç, per a seguir en una continuada alabança al Déu, Creador i Pare, per agrair-li l'abundància de béns que ens ha concedit i veure també en aquest temps de descans un moment propici per a la nostra santificació.

Idò, aquest és el segon punt de la meva meditació per a l'estiu. Tot canta la glòria de Déu. I nosaltres, els homes, hem d'ajuntar les nostres veus a aquest cant, hem de fer que tot ens ajudi, en qualsevol moment de la nostra vida, fins i tot en el de les vacances, i dins del món en el qual esteim ficats, a sentir-nos solidaris i amics de tots, a comprendre la nova manera de fer de tants germans nostres, potser diferent de la nostra, a aprofitar el descans, les vacances i l'oci, perquè també són un bé que ens envia el nostre Pare del cel.

Fins la setmana que ve, en què vos esposaré el tercer i darrer punt de meditació, vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

* * *

Tercer punt

Estimats radiooients,

El darrer punt, d'aquestes consideracions per a una meditació d'estiu que vos estic fent aquestes setmanes, podria consistir en aquesta pregunta: I de tots aquells que no poden fer vacances, i d'aquells que no tindran ni un bocí de pa per a menjar, què?

Es el caire dramàtic que caracteritza el nostre temps. Potser parlar-vos d'acò ara, en el temps de vacances i de descans, sembli un tema fora de lloc. No vull fer-vos passar unes males vacances, tocant aquest tema. Però el tenim davant dels ulls i no podem ni oblidar-lo ni negligir-lo.

La composició de lloc, vull dir, l'escena que podeu imaginar per a considerar aquest punt, ha d'ésser una escena doble. Una, potser no vos serà ni necessari imaginar-la, perquè la tindreu al davant tot d'una. Una urbanització, una cala, un restaurant, un hotel, tot ple de gent que

va i ve, mig vestits, mig despullats, açò darrer més que allò primer, i que en el món d'una societat de consum, la dels nostres dies, està satisfent a ple pulmò, cor què vols, cor que desitges, tots i cada un dels requisits que la vida d'avui pot oferir.

L'altra escena pot ésser un suburbi, unes xaboles de llaunes i fulles, uns carrers plens de fang i de bassals, uns fillets també mig o del tot despullats, al bell mig de l'escena, pidolant alguna cosa per a menjar.

Aquestes escenes, ja ho sé, són totalment divergents i ben exagerades expressament per a cercar el contrast. Mirau-les i comparau-les. Són el drama del nostre segle. Escoltau el transitor, llegiu els diaris, mirau la televisió i sempre hi trobareu aquesta mescla de coses. I la pregunta salta ben conscient i lògica: Per què aquestes diferències? Per què aquests contrastos? Per què la destrucció i la mort, causada pels mateixos homes?

Ja fa estona que el Concili ens en donava la ró. Vos el vull citar, encara que sigui molt llarga la referència que en faré. Diu: "Mai el gènere humà ha tingut a la seva disposició tantes riqueses, tantes possibilitats, tan poder econòmic. I, no obstant, una gran part de la humanitat passa fam i està plena de miseria i són multitud els qui no saben ni llegir ni escriure. Mai no ha tingut l'home un sentit tan agut de la SEVA LLIBERTAT i mentrestant sorten noves formes d'esclavitud social i psicològica. Mentre el món sent amb tante vivesa la seva pròpia unitat i la mútua interdependència en una ineludible solidaritat de tots, es veu gravíssimament dividit per la presència de forces contraposades. Persisteixen encara les tensions polítiques, socials, econòmiques, racilas, ideològiques, i ni tan sols falta el perill d'una guerra que amenaça de destruir-ho tot. S'augmenta la comunicació de les idees, però les paraules definidores dels conceptes. Es cerca amb insistència un ordre temporal més perfecte, però no avança paral·lelament el millorament dels esperits. Afectats per aquesta tan complexa situació, molts difícilment arriben a conèixer els valors permanents i a compaginar-los amb exactitud, al mateix temps, amb els nous descobriments. La inquietud els atormenta i es pregunten, entre angoixes i esperances, sobre l'actual evolució del món. El curs de la història present és un desafiament a l'home, que l'obliga a respondre." (G. et Spes., 4).

I ara pregunt: Què responem? S'ha d'acabar tot en lamentacions i en ois? Recordant només temps ja passats que ara ens semblen millors? Creuar-nos de braços i viure la nostra vida? Posar un vel a la memòria? O bé, decidits prestar la nostra col·laboració, per petita que sigui, per anar endegant aquest món nostre i d'avui?

No vull posar més interrogants. La meditació que podeu fer, té prou matèria prima per anar-la desenrotllant, si voleu, fins i tot, durant tot el temps de les vostres vacances. Pensant que, mira per on, açò de fer vacances i d'haver arribat l'estiu ens pugui portar tants malsdecaps i tantes preocupacions, quan sembla que és temps de despreocupar-se.

Açò, voldria, estimats radiooients. Que despreocupats dels afers de cada dia, aquests dies de lleure i de repòs fossin aprofitats, a més que per la recreació i el descans degut, també per tenir una estona de fer feina amb el pensament i amb la voluntat, que és una manera de canviar de treball, de sortir dels problemes casolans de cada dia i d'enlairar la nostra intel·ligència cap a problemàtiques humanes que ens fan més homes.

I aquí acaben aquests tres punts per a una meditació d'estiu. Jo vos desig unes bones vacances. Jo vos desig que, entre nedada i nedada, pugueu tenir un repòs suau i silenciós. Jo vos desig que pugueu tornar refets i amb moltes ganes de fer feina, feliços del bon estar que hàgiu pogut trobar durant aquest temps. Però, si us vaga, de tant en tant pensau en algú d'aquests punts de meditació o en d'altres que vos puguin acudir. Haureu guanyat i haureu fet una segona vacança.

Fins la setmana que ve, en què tornaré a parlar, sabeu que vos acompanya la meva oració i la meva benedicció.

Acords i... desacords

Estimats radiooients,

Tots sabeu que la primera setmana d'aquest mes de juliol —més exactament, del dia 2 al dia 7— els bisbes ens reunirem a Madrid per a celebrar el que en deim l'Assemblea plenària de la Conferència episcopal espanyola. Fou ja l'Assemblea que feia el nombre 31 i va ser dedicada d'una manera principalíssima a l'estudi dels Acords parcials que, el passat mes de gener, varen firmar la Santa Seu i el Govern espanyol, per a regular les relacions entre l'Església catòlica i el nou Estat espanyol.

Aquests Acords han de començar a vigir una vegada siguin ratificats per les Corts Generals d'Espanya —el Senat i el Congrés dels Diputats—, i aleshores anul·laran o derogaran totalment el cèlebre Concordat que es va firmar l'any 1953 entre les mateixes altes Parts contractants.

L'estudi d'aquests Acords parcials el férem per mitjà de ponències encarregades a especialistes en les diverses matèries que s'hi tracten. El primer dia, després dels discursos d'obertura de l'Assemblea, pronunciats pel President de la mateixa, el Cardenal Tarancón, i pel Sr. Nunci Apostòlic, i també després d'una breu però alligonaadora informació sobre les anades a Polònia, a Filipines i al Simposi de bisbes europeus, que realitzaren feia poca estona alguns membres de la Conferència, ja es va encetar la temàtica dels Acords parcials. Eren, els primers, uns temes mes tost àrids i l'Assemblea s'anava desenrotllant dins d'un clima pesat i fat que aniria durant en altres sessions.

Vos he de dir ara que la finalitat d'aquest estudi que estàvem realitzant, era doble. Primer, cercàvem un coneixement més profund i am-

pli de la lletra i de l'esperit dels Acords parcials, ja signats; i després també, una vegada aconseguit aquest primer propòsit, amb les aportacions del diàleg i del debat establerts, i, finalment, amb les conseqüents votacions, fornir-nos dels arguments necessaris i establir els punts de vista i la presa de posició de l'Episcopat espanyol en tots i cada un dels temes. Tot açò s'empraria després pels interlocutors de l'Església per a estabrir el diàleg amb el Govern, cercant d'evitar desacords en la posada en pràctica dels principis generals dels Acords subscrits.

Perquè heu de saber també que la Santa Seu ha deixat a mans de la Conferència episcopal espanyola la negociació amb el Govern d'alguns punts per a la reglamentació més detallada i concreta de molts dels assumptes ja concordats.

Algunes sessions van estar més animades i qualque una d'elles, en els seus debats, fins i tot va resultar de gran altura, sobretot en el tema dels Acords que fan referència al matrimoni i a l'ensenyament. S'hi incloïen i estaven debatent-se temes tan interessants i actuals com el divorci, el matrimoni merament civil, l'ensenyament de la religió als col·legis de l'Església i als estatals, etc. etc. Vull dir tots aquests temes que avui i aquí ens preocupen tant a tots. L'acord no era del tot perfecte, potser era, parlant musicalment, un acord d'una octava disminuïda, amb els seus semitons que la caracteritzen. Però, era normal i jo trobo que fins i tot essencial i existencial, donada la "música" moderna que avui regeix en els pentagrames de la nostra generació.

A mitja setmana i d'esquitllada es va ficar a l'ordre del dia el tema sobre el document titulat "Matrimoni i família" que la Conferència ja havia tractat en altres Assemblees anteriors i que els bisbes havien votat feia estona. Semblava, continuant el símil musical que estic emprant una octava augmentada amb un semitó cromàtic, seriós i de respecte. Però, no. Era normal, com passa amb tot el que publica la Conferència episcopal, que a Roma vegessin el document i fessin les observacions pertinents que creguessin oportunes i necessàries. Incorporades aquestes, es va procedir a la votació i s'aprovà el document amb les dues terceres parts necessàries.

Açò sembla ser el més important de la nostra 31 Assemblea plenària. Altres assumptes foren la qüestió econòmica, de cara al Govern i de cara també a dintre de l'Església, tema que ens va dur el seu temps, l'aprovació dels Estatuts de l'entitat eclesial anomenada "Justícia i Pau" la preparació de la commemoració a escala nacional del IV centenari de la mort de Sta. Teresa de Jesús, i, finalment, l'elecció dels representants de la nostra Conferència per al Sínode que s'ha de celebrar a Roma l'any vinent, 1980, sobre el tema "Missió de la família cristiana en el món contemporani".

Fins la setmana que ve, en què vos tornaré a parlar, vos acompanya la meua oració i la meua benedicció.

DELEGACIÓ D'ENSENYAMENT

NORMATIVA INTRAECLÉSIAL PARA LA FORMACION RELIGIOSA EN LOS CENTROS DEPENDIENTES DE INSTITUCIONES DE IGLESIA Y EN LOS CONSIDERADOS CONFESIONALMENTE CATÓLICOS

1. En los Centros docentes dependientes de Instituciones de Iglesia y en los considerados como Centros confesionalmente católicos, los valores cristianos inspirarán la enseñanza de todas las disciplinas y el conjunto de la acción educativa. Cada Centro deberá formularlos en un ideario y en un proyecto educativo que se ajustarán a las orientaciones del Documento de la S. C. para la Educación Católica. (Cfr. "La Escuela Católica, N. 33 y ss., 1978).

2. Toda la comunidad educativa, y de modo especial los profesores de estos Centros, deberán colaborar en la realización práctica del concepto cristiano de educación.

3. La enseñanza de la religión y moral católica y las demás actividades de formación y asistencia pastoral se desarrollarán en los Centros no estatales de Preescolar, Educación Básica Formación Profesional y Bachillerato, dependientes de Instituciones de Iglesia y los considerados como confesionalmente católicos, de acuerdo con las orientaciones de la Conferencia Episcopal Española, de la C. E. de Enseñanza y de la jerarquía diocesana correspondiente.

4. Por coherencia con los principios básicos que definen la actividad educativa de estos centros, la Enseñanza de la Religión y Moral Católicas, como materia ordinaria para todos los alumnos, tendrá especial consideración en los planes de estudio. Esta enseñanza religiosa deberá adaptarse a los distintos niveles de fe y cultura religiosa de los alumnos.

5. Como norma práctica de actuación, los Centros de la Iglesia y que se definen como confesionalmente católicos, han de partir del supuesto de que los padres que deciden llevar a sus hijos a estos centros aceptan por este hecho la enseñanza religiosa. Sin embargo en atención a las circunstancias especiales, se dispensará de dicha clases a los alumnos cuyos padres lo soliciten al formalizar su inscripción en el Centro. Sea cual fuere el sentido de esta inscripción, los padres podrán modificarlo al comienzo de cada curso escolar. Los alumnos dispensados serán atendidos dentro de las posibilidades del Centro de forma que no se produzca discriminación para ellos. Será conveniente que los padres conozcan y den su asentimiento a las actividades escolares en que se ocupe a estos alumnos.

6. En los cursos preparatorios de estudios superiores, (COU y últimos cursos de Formación Profesional 2o. grado) se impartirán con carácter de materia ordinaria Cursos y Seminarios de religión y moral católicas, adaptados a la situación religiosa de los alumnos. Los alumnos de estos cursos podrán solicitar dispensa de esta materia y la dirección del Centro podrá acceder a ello, previa consulta a los padres, atendiendo con sentido pastoral a la problemática que pueda plantearse a propósito de dichos cursos y seminarios.

7. Los profesores de religión serán contratados por la entidad titular o, en su nombre, por el director. Antes de que se formalice el contrato los Centros deberán poner en conocimiento de la autoridad diocesana la relación de profesores, para conferirles el "nihil obstat" y la misión canónica. Cuando se trate de sacerdotes diocesanos habrán de contar, además con el nombramiento del Ordinario del lugar.

8. Para el nombramiento de profesores de religión en Centros de Iglesia y en los considerados confesionalmente católicos, se exigirán las mismas condiciones que para los demás Centros, estatales y no estatales. Se habilitará sin embargo, con carácter excepcional a las personas que, cumplidos los requisitos de preparación e idoneidad que viene exigiendo la Comisión Episcopal de Enseñanza o los Ordinarios del lugar en sus respectivos ámbitos de competencia ejercen como profesores de religión en los distintos niveles o grados.

9. Salvo razones graves de conciencia, el profesor que toma a su cargo la atención global del alumnado de un curso de Preescolar o de primera etapa de Educación General Básica, debe asumir la formación religiosa del mismo.

10. Salvo el derecho peculiar de los religiosas que trabajan en Centros de la propia Institución, los profesores de religión gozarán de las mismas condiciones jurídicas, académicas y económicas que los demás profesores.

11. La actividad formativa religiosa de estos Centros no puede reducirse a la clase de religión y moral católicas. Deberán desarrollarse también diversas actividades pastorales adaptadas a las características culturales y al nivel religioso de los distintos grupos de alumnos. Los responsables de dichas actividades deben coordinar su acción con los organismos diocesanos correspondientes y orientarla a la plena integración de los alumnos en la Iglesia local.

12. La enseñanza de la religión y moral católicas y las actividades de formación de carácter pastoral están sujetas a la autoridad e inspección de la Jerarquía.

Para realizar de manera efectiva esta función se establecerán en cada diócesis los servicios adecuados que permitan llevar de manera sistemática la orientación y evaluación de la actividad formativa de los Centros.

CARITAS DIOCESANA

NOTES PER A UNES CONCLUSIONS O PROGRAMA D'ACCIO DE CARITAS

I.- Caritas i la comunitat cristiana.

Una comunitat cristiana, una parròquia, ha de ser un espai eclesial en el que tots (capellans, religiosos i laics) s'han de sentir-se responsables de l'Evangelització.

Càritas hi ha de ser present per desvetllar i promoure la preocupació de tota la comunitat en aquest "servei de la caritat", necessari en tota comunitat cristiana, que estigui atenta especialment als més marginats.

El grup de Càritas ha de ser un grup més representatiu i ampli, que estigui obert a incorporar-hi altres persones, sobretot dels propis afectats per problemes de marginació.

II.- Acció assistencial.

Creiem que ha de continuar nostre treball d'atenció assistencial a persones i famílies.

Els CRITERIS a tenir en compte seran:

- a/ Prendre una postura de descoberta de casos, coneixer-ne mes.
- b/ Mirar de veure l'arrel d'on ve el mal o la necessitat d'aquestes persones o famílies.
- c/ Fer-hi participar i comprometre-hi els mateixos afectats.
- d/ Conèixer millor i fer servir tots els recursos i possibilitats que ofereix nostra societat civil.

III.- Acció social.

Hi ha necessitats ja no només de persones sinó de grups, que com a problemes socials: Hem de conèixer, saber escollir els més urgents, estudiar-los més detingudament, mirar de sentir-los com a nostres, fer-hi amb els propis interessats una acció que sigui possible i efectiva, mantenir contactes i col.laboració amb entitats i grups que també hi treballin.

IV.- Informació.

Per a fer prendre consciència a la comunitat cristiana i a tot el poble del què hi ha de necessitats assistencials i socials, utilitzar els mitjans d'informació que tenim a l'abast: Ràdio Popular, Full parroquial o diocesà, revistes locals, corresponsals de premsa, fulls informatius pro-

pis (locals, diocesans)).

V.- Càritas Interparroquials i Comarcals.

En les ciutats o pobles on hi ha més d'una parròquia s'ha d'intentar un treball conjuntat, i arribar, si cal, a constituir-se en Càritas Interparroquial. Això es pot aplicar amb les adaptacions corresponents a una comarca o conjunt de pobles petits.

S'han de fer els passos i gestions oportunes amb els sacerdots responsables d'aquestes parròquies.

Aspectes més propis de CARITAS DIOCESANA

VI.- Representativitat.

Càritas Diocesana ha d'estar constituïda també per representants de les Càritas Parroquials, i reunir-se amb continuïtat i regularitat; no només per informació mútua, sinó per plantejar i decidir el què cal fer a nivell de bisbat.

VII.- Formació.

Una missió urgent i necessària de Càritas Diocesana és la de prestar atenció a les persones i grups parroquials de Càritas, de cara a la seva formació i preparació per al servei que desenrotllen o han de desenrotllar en les seves parròquies.

VIII.- "Fuia de recursos".

Càritas Diocesana es compromet a preparar una "Guia de recursos" de les Entitats i Serveis, (oficials i privats, civils i eclesials) que, almenys a nivell de Menorca, tenen responsabilitats o tracten qualsevol tema o aspecte dels que corresponen al treball assistencial i social de Càritas.

IX.- Accions socials.

Càritas Diocesana, d'acord amb les necessitats descobertes per les Càritas Parroquials, i segons la decisió del Consell Diocesà, concretarà alguns dels problemes socials més urgents, i prepararà unes pautes o maneres concretes de dur a terme aquest treball social, per oferir-lo a les Càritas Parroquials que vulguin o estiguin en condicions d'emprendre aquesta acció.

X.- Contactes mutuus i revisió.

Es oportú i convenient que durant l'any Càritas Diocesana convoqui i reuneixi aquelles Càritas Parroquials que treballen en aspectes comuns, assistencials i sobretot socials, per fer un intercanvi d'experiències i revirsar-les en grup.

El Toro, 26-27 maig, 1979

SECRETARIA GENERAL

COLLECTA I PREGARIA PRO CLAUSTRES NECESSITATS (CLAUNE)

Es recomana la celebració d'aquesta col·lecta pel dia de Sant Jaume o bé qualque altre diumenge o dia de festa d'aquest istiu. El que es recolleixi va per a les necessitats dels diversos convents de monges de clausura d'Espanya. Recomenam més insistentment una pregària per elles, que es pot fer durant l'Eucaristia en la pregària pels feels.

NUMERACIO DE LES PAGINES DEL BUTLLETI DE JUNY

Per un error, en el nombre del Butlletí de Juny, es repetí la numeració de les pàgines del mes de maig. Subsanam aquest error ara en el nombre de juliol-agost. Podeu corregir la numeració de pàgines del mes de juny, sabent que la pàgina numerada amb el nombre **119**, ha d'ésser la **159** i així correlativament les altres.

INFORMACIÓ DIOCESANA

ACTIVITATS DEL SENYOR BISBE

Mes de juny

- 1.- Rep visites.
- 2.- Al matí és al Toro, amb els confirmands de Sant Lluís i de la Concepció, de Maó, que es preparen per a rebre el sagrament. Al capvespre, administra la Confirmació a la parròquia de la Concepció, de Maó, i més tard a la de Ferreries. A la nit, presideix la Vetla de Pentecosta, al Santuari del Toro.
- 3.- Al matí, administra la confirmació, en la parròquia de Sant Lluís.
- 4.- Al matí, administra la confirmació en la parròquia des Mercadal. Visita un sacerdot malalt. Al capvespre, administra la confirmació en la parròquia de la Catedral.

5.- Rep visites. Al capvespre va a Migjorn per una xerrada amb els que s'han de confirmar.

6.- Rep visites. Al capvespre, parteix cap a Madrid.

7-8.- Es a Madrid, per una reunió del Consell d'Economia de l'Episcopat espanyol.

8.- Al capvespre, dirigeix en la parròquia de Sant Antoni de Maó, el recés mensual.

9.- Al capvespre, administra la confirmació, en la parròquia de Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella.

10.- A migdia, administra el sagrament de la confirmació, en la parròquia de Migjorn. Al capvespre, dirigeix el recés mensual de Ciutadella, al Seminari.

11.- Rep visites. Al capvespre assisteix a la representació de Foc i Fum, a Ciutadella.

12.- Es a Maó, per diverses visites. Al capvespre, té una xerrada amb els confirmands de la parròquia de Sant Rafel, de Ciutadella.

14.- Al matí a les 10, administra el sagrament de la confirmació a la parròquia de Sant Esteve i a les 11,30 a la de Sant Francesc, de Ciutadella. Al capvespre, presideix la concelebració i la processó del dia de Corpus.

15.- Rep visites. Al capvespre, reunio amb els superior del Seminari.

16.- Rep visites. Al capvespre, dirigeix una xerrada als catequistes de la parròquia de Sant Antoni Ma. Claret, de Ciutadella, i després administra la confirmació, en la parròquia de Sant Rafel.

17.- Dia des be. Al capvespre, a les 5, administra la confirmació en la parròquia de Sant Francesc, de Maó i després a les 8, a la de Sant Antoni de la mateixa ciutat.

18.- Rep visites. Al capvespre, rep els confirmats de la parròquia de Migjorn, amb els quals dialoga uns moments.

19.- Rep visites. Al capvespre, rep la visita del nou Governador Civil de Balears.

20.- Al capvespre, visita un lloc del terme d'Alaior.

21.- Al matí, reunió amb els dirigents del Col·legi de l'església de Ferreries, i al capvespre, rep visites a Maó.

22.- Rep visites. Al capvespre, celebra l'eucaristia a la Catedral, amb motiu de la festa del Sagrat Cor de Jesús.

23-24.- Festivitats de San Joan. Assisteix a la pregària de Sant Joan de Missa i a la Missa dels Caixers.

26.- Rep visites.

27.- Rep visites. Al capvespre, acut un moment a la tanda d'exercicis per a capellans que es celebra al Santuari del Toro.

28.- Rep visites. Al capvespre, assisteix a la presentació de l'Enciclopedia de Menorca, a la Casa Ajuntament de Ciutadella.

29.- Al capvespre, presideix a Barcelona una reunió del Consell Regional de Càritas catalano-balear.

30.- Parteix cap a Madrid, amb ocasió de la celebració de l'Assemblea plenària de l'episcopat espanyol.

EPISCOPAT ESPANYOL

CRONICA DE LA XXXI ASAMBLEA PLENARIA DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA

(1) Apertura

A las 11 de la mañana del lunes, día 2 de julio, se abrió la primera sesión de la XXI Asamblea Plenaria de la Conferencia Episcopal Española, en la casa de ejercicios de El Pinar de Chamartín.

La primera parte de la sesión inaugural estuvo ocupada por el discurso de apertura del Cardenal Presidente, Vicente Enrique y Tarancón y el mensaje del Sr. Nuncio, Mons. Luigi Dadaglio.

(2) Informe del Presidente y Secretario

La segunda parte de la sesión de la mañana estuvo dedicada a notificaciones e informes, más otros asuntos de trámite.

El señor Secretario del Episcopado, Mons. Iribarren dio lectura a un telegrama de condolencia que la Conferencia envió a Mons. Torija, obispo de Ciudad Real con motivo de la catástrofe de Valdepeñas.

El Cardenal Tarancón informó sobre el "iter" del Sínodo de Obispos en 1980, para el cual la Conferencia Episcopal ha de elegir en la presente asamblea sus tres representantes.

Se realizó la elección de secretarios de actas, siendo elegidos Mons. Nicolás Castellanos Franco, obispo de Palencia y Mons. Antonio Deig Clotet, obispo de Menorca.

(3) Obispos españoles en Polonia

El Cardenal Jubany Arnau, Arzobispo de Barcelona, informó sobre el viaje del Papa Juan Pablo II a Polonia, destacando su fuerza de arrastre como líder de multitudes, la solidez del catolicismo polaco, la presencia de la juventud y de los obreros en estos gigantescos encuentros y lo que puede suponer este viaje con respecto a las relaciones de la Iglesia con los países del Este.

(4) Presencia española en el Simposio de Obispos Europeos.

Mons. Yanes informó sobre la reunión europea de Obispos.

Temas tratados: —Los jóvenes y la fe, elementos positivos y negativos de la fe de los jóvenes de hoy en Europa, por Mons. Torrella; —La fe, Cristo y la Iglesia, reflexiones teológicas sobre la situación, mentalidad y vida de la juventud de hoy, por Mons. Hemmerle, Obispo de Aquisgrán; —La acción de la Iglesia al servicio de la fe, acción de los jóvenes, de la comunidad eclesial y responsabilidad del Obispo, por Mons. Skvorc, Obispo Auxiliar de Zagreb.

En el trabajo de grupos, constituídos por Obispos de diversos países, hubo intercambio de reflexiones y experiencias pastorales. Se constató una serie de fenómenos comunes a la juventud de los diversos países, dentro de las diferencias socioculturales y religiosas: la indiferencia (el "pasotismo") ante la política, rechazo de las ideologías políticas; en los grupos de jóvenes que se integran en las comunidades eclesiales una actitud de más clara comunión en la fe; un mayor interés por los problemas del sentido de la vida y por la religión.

Tuvo especial significación el encuentro con el Papa especialmente la homilía por él pronunciada en la concelebración en la Capilla Sixtina. El Papa apoya el sentido de corresponsabilidad pastoral de los Obispos europeos con relación a toda Europa, tanto la del Este como la Occidental. Hemos de sentirnos todos responsables en la tarea de dar a la Europa del futuro un alma cristiana.

(5) Representantes españoles en Extremo Oriente e Italia

Mons. Cirarda, arzobispo de Pamplona, informó a la Asamblea sobre el reciente encuentro de los obispos de Extremo Oriente. A este encuentro asistieron 37 obispos invitados de naciones no asiáticas. Se trataron diversos puntos de evangelización y del hambre de aquellos países. Destacó la importancia de las comunidades de base fomentadas y bendecidas por la jerarquía y la floración de vocaciones. Aquellas Iglesias tienen esperanzas fundadas de un próximo viaje del Papa a Extremo Oriente.

Mons. Campmany, obispo auxiliar de Barcelona, presentó por escrito un informe sobre su participación en la Conferencia Episcopal Italiana, celebrada del 14 al 18 de mayo último.

(6) Patrimonio histórico-artístico de la Iglesia.

En la sesión de la tarde, Mons. Mansilla, Obispo de Ciudad Rodrigo, presentó un documento sobre el "patrimonio artístico", documental y bibliográfico de la Iglesia Española". Se trata de llegar a unos criterios básicos para que la comisión negociadora pueda en su día negociar la aplicación del acuerdo Iglesia-Estado sobre el tema. De momento sólo se trata de llegar a unos cuantos criterios básicos por par-

te de la Conferencia y formar un comité que estudie el tema por parte de la Conferencia y formar un comité que estudie el tema para cuando sean ratificados los acuerdos y hayan de formarse las comisiones interlocutoras por parte del Gobierno y de la Iglesia.

(7) Vicariato General Castrense

El Arzobispo Vicario General Castrense, Mons. Benavent, informó del acuerdo Iglesia-Estado sobre la asistencia religiosa a las fuerzas armadas, destacando las particularidades del acuerdo.

(8) Acuerdo Iglesia-Estado sobre asuntos jurídicos

En la mañana del 3 de julio, Mons. Rouco, obispo auxiliar de Santiago de Compostela, presentó la ponencia "Acuerdo Iglesia-Estado sobre asuntos jurídicos", artículo I al IV. Este acuerdo comprende tres tipos de materias:

1) las relacionadas con la libertad y la personalidad jurídica de la Iglesia (artículo I al III);

2) las relacionadas con la presencia de la Iglesia en instituciones asistenciales y benéfico-sociales, y todo lo relativo a la consideración civil del matrimonio canónico (artículo IV y V; artículos VI y disposición transitoria 2);

3) inscripción y reconocimiento por el Estado de la personalidad jurídica y plena capacidad de obrar de las entidades eclesásticas (disposición transitoria 1).

El acuerdo "jurídico" marca el nuevo estilo y las diferencias respecto al Concordato de 1953. En el acuerdo "jurídico" se evidencian las líneas teológico-jurídicas que subyacen en los otros cinco acuerdos. "En el acuerdo jurídico —dijo Mons. Rouco— se establecen las bases de la libertad de la Iglesia en relación con el Estado, la comunidad política y la sociedad. Apurando la expresión, se podría hablar de que regula las condiciones que posibilitan la existencia jurídica de la Iglesia ante el Estado. Este acuerdo es como el presupuesto de interpretación y valoración de los otros acuerdos".

(9) Configuración del matrimonio canónico en España y los posibles puntos de negociación.

En la tarde del día 3, el P. José Ma. Díaz Moreno, S. I., del ICADE y de la Universidad Pontificia de Comillas, presentó el otro aspecto del acuerdo sobre asuntos jurídicos: el matrimonio canónico y los posibles puntos de negociación.

Comenzó haciendo una presentación de las disposiciones del Concordato 1953 y la legislación civil complementaria, para pasar a considerar las posibilidades jurídicas en orden a una nueva configuración del sistema matrimonial español. Excluido el sistema de matrimo-

nio canónico civilmente obligatorio para los que profesan la fe católica, sólo se ofrecían dos posibilidades:

1) matrimonio civil obligatorio y desconocimiento total del matrimonio canónico;

2) matrimonio civil facultativo y reconocimiento de efectos civiles del matrimonio canónico.

El texto resultante de las negociaciones supone una suerte de compromiso. "El Estado reconoce los efectos civiles al matrimonio celebrado según las normas del Derecho Canónico" (Artículo VI, 1.).

El P. Díaz Moreno glosó los contenidos jurídicos y doctrinales que subyacen en este breve artículo del acuerdo en lo referente al matrimonio. Quizá su anotación más significativa pueda ser ésta: "Al reconocer efectos civiles al matrimonio canónico se excluye la implantación en España de un sistema de matrimonio civil obligatorio. Pienso que la implantación de este sistema incluiría una clara violación de los acuerdos".

Tras la brillante y documentada exposición doctrinal del P. Díaz Moreno, en su ponencia, siguió un largo turno de cuestiones, sugerencias, propuestas, inquietudes sobre el tema. Dichas intervenciones, que ocuparon toda la tarde en sus dos sesiones, se centraron en las más diversas ópticas del tema matrimonial: histórico, canónico, sacramental, humano, pastoral, teológico, bíblico. Algunos de los puntos que surgieron en el aula en los más diversos tonos fueron los siguientes: matrimonios casados civilmente que van a bautizar a sus hijos; actitud episcopal ante la futura ley divorcista; catequesis sobre la diversidad entre matrimonio civil y cristiano; actuación de tribunales eclesiásticos extranjeros; solicitud de procedimiento sumario para las causas matrimoniales; matrimonio civil de los bautizados; valoración de la institución matrimonial natural; problemática de los sacerdotes en vías de secularización, casados civilmente; matización de la indisolubilidad natural del matrimonio en derecho natural y eclesial; relación entre contrato y sacramento; situación de los católicos casados al margen de la Iglesia; pastoral con los divorciados; comprensión humana —divina— con los problemas matrimoniales. Finalmente, el Presidente de la Conferencia, a la vista de una temática tan amplia, expuso la conveniencia de que el pleno se pronunciara dentro de esta reunión sobre diversos tipos de cuestiones, unas más doctrinales y otras más prácticas. Criterios de la Conferencia ante los puntos ambiguos del acuerdo, para que los defienda oportunamente la comisión encargada ante la Administración; postura ante los casados por lo civil; actitud colectiva ante una próxima ley divorcista; pastoral ante los divorciados y ante los sacerdotes casados civilmente.

(10)

En la mañana del día 4, entró en el aula el tema de la Enseñanza. Mons. Yanes, Presidente de la Comisión Episcopal de Enseñanza y

Catequesis, presentó ocho documentos referentes al tema. Algunos de estos documentos son informes del estado de las conversaciones para la aplicación del acuerdo Iglesia-Estado sobre la Enseñanza. Otros documentos son referentes a las normativas provisionales de aplicación hasta que los acuerdos sean ratificados y con el fin de llenar el vacío legislativo; finalmente otros documentos son de legislación interna de la Iglesia sobre el tema de enseñanza, sus implicaciones con la próxima legislación civil y nuevos planteamientos pastorales sobre enseñanza de la religión y la moral católica.

(11) Reunión de las Comisiones Episcopales

Como es habitual, la tarde del miércoles del Pleno Episcopal se dedica a reuniones de las distintas Comisiones Episcopales para tratar de sus últimas actividades y proyectos.

A continuación damos cuenta de los contenidos tratados en las Comisiones Episcopales.

Comisión Episcopal del Clero

Los Obispos que componen la Comisión del Clero orientaron su reflexión a estimular, en un clima positivo, la acción y servicio de los sacerdotes hacia el pueblo cristiano. Para conseguir este objetivo, se fijaron especialmente en los trabajos de la reciente Asamblea Nacional de las Delegaciones celebrada en Majadahonda. Como síntesis de estos medios se formularon ayer los siguientes:

1o.) Promover la creación de "fraternidades apostólicas" en un sentido muy amplio. Estas fraternidades deben servir para:

—animar a la profundización de la fe (en retiros, ejercicios espirituales, encuentros...);

—ayudar a la reflexión teológica (formación permanente).

—ayudar a la inserción fraternal de los sacerdotes en el presbiterio diocesano y en el proyecto pastoral.

2o.) Ofrecer a las diócesis el servicio de unos temas que orienten y animen las "fraternidades" apostólicas. Estos temas se centrarán preferentemente sobre cristología, eclesiología, escatología, el Reino...

Comisión Episcopal de Relaciones Interconfesionales

Estos son los acuerdos principales de la Comisión Episcopal de Relaciones Interconfesionales, tomados en su reunión del miércoles por la tarde:

1o.) Se publicarán las ponencias sobre el documento bilateral "Presencia de Cristo en la Iglesia y en el mundo", estudiado en las recientes jornadas nacionales.

2o.) La Comisión de Relaciones Interconfesionales enviará próximamente al Secretariado Pontificio para los No-creyentes el informe solicitado acerca de "formas de increencia en España que presentan carácter científico".

3o.) Se preparará un catecismo popular ecuménico que dé a conocer los principios teológicos del ecumenismo católico, sobre las Iglesias y comunidades acatólicas abiertas al ecumenismo en España y sobre otras agrupaciones cristianas menos abiertas e incluso sectarias.

4o.) Se elaborará, con carácter de urgencia, un comentario interconfesional a la ley de libertad religiosa, que próximamente va a presentarse al Parlamento.

5o.) Se publicará la encuesta sobre los matrimonios habidos en España durante los cinco últimos años entre musulmanes y cristianos.

Comisión Episcopal Mixta Obispos-Religiosos

Junto con los Obispos de esta Comisión, participó en la reunión la Madre María Jesús Madrazo, Presidenta de la CONFER Femenina. Se examinó el estado actual de los trabajos preparatorios de la Asamblea Plenaria de la Conferencia Episcopal que se celebrará en 1980 teniendo como tema principal el de las "relaciones mutuas Obispos-religiosos en la Iglesia".

Los otros trabajos de esta asamblea plenaria que se prepara van orientados en estas direcciones:

—análisis de la situación, que está siendo realizado mediante una encuesta, ya realizada, preparada por la Oficina de Estadística y Sociología de la Iglesia.

—diversos aspectos doctrinales que han de influir en las relaciones entre obispos y sacerdotes diocesanos con los religiosos y religiosas en las diócesis: historia de la vida religiosa, su valor en la vida de la Iglesia, los Obispos y la vida de perfección.

—iniciativas y normas para propiciar tales relaciones.

La Comisión Episcopal del Clero acordó enviar todo este material de trabajo a los Obispos y Superiores Mayores de los religiosos para su estudio y para recabar las sugerencias oportunas.

Comisión Episcopal de Misiones

Dedicó toda la reunión a estudiar y perfilar el tema que ha de presentar en la próxima Asamblea de Noviembre sobre "Responsabilidad misionera de la Iglesia Española."

Las ponencias se han entregado a los miembros del Consejo Nacional de Misiones a fin de que puedan presentar sus aportaciones y críticas.

En una ulterior reunión, la Comisión aprobará los textos definitivos que se presentarán, en Noviembre próximo, ante el Pleno de la Conferencia.

Comisión Episcopal de Pastoral

Aparte de otros de trámite, se trataron los siguientes asuntos:

1) Examen del trabajo realizado en cumplimiento de los acuer-

dos de la Asamblea Nacional de Vicarios de Pastoral realizada los primeros días de mayo:

Se acuerda: a) Enviar a los Vicarios de Pastoral el Documento resumen de los tratado en la Asamblea sobre "Pastoral por objetivos" y los necesarios instrumentos de trabajo para iniciar experiencias de determinación de programas, revisión y evaluación de trabajos a nivel de arciprestazgo o sector pastoral.

b) enviar a las diócesis una encuesta a contestar por los Vicarios de Pastoral sobre las realidades existentes en cuanto a pequeñas comunidades, con intención de ir construyendo el "mapa" del movimiento comunitario en España.

2) Información y proyectos del departamento de Pastoral Sanitaria. Con especial referencia a posibles acciones nacionales sobre: a) animación de los Movimientos de donación de órganos después de la muerte, en pro de quienes los necesiten. b) Día del Enfermo: cómo nuestra Iglesia y nuestro mundo consideran y deben considerar a los enfermos.

3) Información y proyectos del Departamento de Pastoral del Turismo. Con especial referencia a: a) la Asamblea Nacional a celebrar el próximo otoño en Tenerife. Tema: Pastoral de los Fines de Semana. b) Próximo Congreso Mundial sobre Turismo en Roma, también a celebrar el próximo Octubre. Estará fundamentalmente orientado al intercambio de informaciones.

Comisión Episcopal de Seminarios y Universidades.

El Orden del Día se desarrolló según los siguientes puntos: a) Planes diocesanos de acción pastoral vocacional b) Planificación de Universidades y Facultades eclesiásticas. c) Informe del Director del Secretariado sobre la labor realizada el último quinquenio. La Subcomisión Episcopal de Universidades informó también según este Orden del Día.

a) distribución de la ayuda económica a Facultades y Universidades de la Iglesia. b) ayuda económica a instituciones culturales diversas. c) respuestas de Rectores y Decanos a cuestiones sobre Pastoral de la Cultura. d) Planificación de Universidades y Facultades de la Iglesia.

Comisión Episcopal de Apostolado Social

El Presidente informó de algunos cambios que afectan al Secretariado de la Comisión y a las Estructuras directivas de Cáritas: a) Don Felipe Duque Sánchez (Plasencia) pasará a ser el Director del Secretariado de la CEPS y el Delegado Episcopal de Cáritas española. b) El día 30 de Junio en el Consejo General de Cáritas Española se hizo el relevo en la Presidencia: Cesó D. José Ma. de Prada y entró D. José Suay.

Se habló también de la presentación de los Estatutos de la Comisión General de Justicia y Paz, que se espera sean aprobados en esta Asamblea.

Se perfiló el esquema de reestructuración de las Semanas Sociales.

Se hizo el plan práctico de estudio analítico-sintético de todos los documentos del Episcopado español de temática social (1972-79) solicitado por el Cardenal Galtin, Presidente de la Comisión Pontificia Justicia y Paz.

Comisión Episcopal de Emigraciones

1) Informe y revisión de los distintos compromisos y acuerdos adoptados en la reunión anterior. Se dio cuenta de la participación en el Congreso Mundial de Migraciones celebrado en Roma el mes de marzo último. Asimismo de la reunión de Delegados para Misioneros de emigrantes en Europa celebrada en Holanda y presidida por el Presidente de la Comisión, en la que principalmente se estudiaron las "perspectivas de cara al futuro de la emigración española y papel de las misiones católicas en la misma". Un análisis detenido "de la situación de los emigrantes en los diversos países, especialmente Francia, a causa de los nuevos proyectos de Ley presentados al Parlamento".

2) Se informó sobre las distintas visitas de los miembros de la Comisión a Inglaterra, Francia, Bélgica y Alemania, y los resultados de los encuentros con capellanes, religiosas y seculares. Igualmente se dio cuenta de los dos encuentros celebrados con los Delegados diocesanos de emigración en los que se trató de la próxima celebración del Día de las Migraciones.

3) Finalmente se estudió la necesidad de tratar detenidamente la nueva situación de las emigraciones españolas en Europa, las emigraciones interiores y el fenómeno del temporerismo.

Comisión Episcopal de Medios de Comunicación Social

Esta Comisión, Presidida por Mons. Antonio Montero, obispo Auxiliar de Sevilla informó y estudió asuntos derivados de los acuerdos tomados por la Asamblea Plenaria sobre medios de comunicación (junio/78) y otros encomendados por la Comisión Permanente y el Comité ejecutivo: Entre estos acuerdos y temas pueden destacarse:

1o.) La privatización de la COPE (Cadena de Ondas Populares Españolas). La Titularidad de esta "Cadena" de 45 emisoras de la Iglesia ha renacido civilmente con el nombre de Radio Popular, Sociedad Anónima. Se han dado todos los pasos necesarios exigidos por la actual legislación sobre radiodifusión y para la integración de las distintas emisoras de la cadena en la que trabajan unos 800 empleados. Próximamente se espera ya la titularidad oficial de esta cadena que viene funcionando como una sola sociedad con un Consejo de Administración, un Consejo Doctrinal, un director general, programación creciente en cadena, etc....

2o). La Comisión estudió la actual programación religiosa en

RTVE y las posibilidades de nuevas formas de presencia en conformidad con el Estatuto de Radiotelevisión Española (actualmente en debate parlamentario) y los acuerdos Iglesia-Estado que afectan a los "mass-media".

3o.) Otro asunto estudiado por la Comisión fue la potenciación de las Delegaciones de Medios de Comunicación en las diócesis y en las provincias eclesiásticas. Algunas regiones, como Cataluña y Andalucía, están dando los pasos necesarios para una acción conjuntada en los medios de comunicación propios de la Iglesia, así como en los estatales y privados.

Comisión Central para el estudio de reestructuración de límites

En la tarde del lunes, día 2, se reunió la Comisión Central para el estudio de la reestructuración de límites de diócesis y Provincias Eclesiásticas bajo la presidencia del Emmo. Sr. Cardenal de Sevilla.

La Comisión consideró la petición de los Sres. Obispos de Plasencia y de Coria-Cáceres (Administrador Apostólico además de Badajoz) de que se constituya una nueva Provincia Eclesiástica con las tres diócesis extremeñas, como primer paso para ulteriores reestructuraciones diocesanas.

Los citados Prelados han presentado además un amplio "dossier" con importantes trabajos elaborados por la CEEEX (Comisión Eclesial Extremeña). La Comisión Central ha acordado, antes de hacer el correspondiente estudio proceder a las oportunas consultas.

(12) Ponencia acerca del acuerdo Iglesia-Estado sobre asuntos económicos

La mañana del día 5 la ocupó en el aula el tema económico, que fue presentado por Mons. Malla (Lérida) y D. Bernardo Herráez Gerente del Episcopado.

D. Bernardo Herráez comentó el acuerdo, pendiente de ratificación como los demás. Este acuerdo sobre asuntos económicos, firmado el 3 de enero se interpreta a la luz de los siguientes principios:

- **respeto a la economía y libertad de la Iglesia** en el cumplimiento de sus fines sin quedar hipotecada por el hecho de la colaboración del Estado en materia económica.
- **auto-financiación de la Iglesia** declarada con propósito firme por la misma como meta final del proceso que describe el acuerdo.
- **compromiso del Estado Español** a mantener con la Iglesia Católica sistemas de colaboración económica con carácter permanente al pasar de una etapa a otra de las descritas en el acuerdo.
- **reconocimiento de la dimensión social de la acción de la Iglesia** en su doble vertiente cultural y de apostolado o caridad al ser declarada exenta en materia fiscal i no sujeta a tributación en razón de los actos o bienes directamente relacionados con estas actividades.

Mons. Malla (Lérida) glosó algunas derivaciones del acuerdo económico Iglesia-Estado que afectan principalmente a la autofinanciación y a la distribución de los recursos de la Iglesia en España. Estos aspectos de autofinanciación se refieren al rendimiento del actual patrimonio inmobiliario y mobiliario, las nuevas fuentes de recursos: colectas, prestaciones e impuestos, fundaciones piadosas, bienes beneficios, etc.

Una segunda parte de la intervención estuvo dedicada a la distribución de los recursos: criterios para la retribución a los sacerdotes y agentes de la pastoral.

Esta reflexión sobre el acuerdo económico Iglesia-Estado está ordenada a fijar unos criterios básicos para la negociación pertinente y para establecer los cauces de actuación después de ratificado. De momento ninguna conclusión puede darse por definitiva.

(13) Reunión de la Comisión Episcopal de Liturgia

En la tarde del día 4 de Julio se ha reunido la Comisión Episcopal de Liturgia, presidida por el Cardenal Jubany para tratar un extenso orden del día.

En la primera parte de la reunión el Cardenal-Presidente y el Director del Secretariado Nacional de Liturgia, presentaron diversos informes que afectan a la pastoral litúrgica nacional. Los Obispos también recibieron la oportuna información sobre la inminente publicación de algunos libros litúrgicos oficiales, en especial sobre el "Cantoral", para el que se han iniciado gestiones con el Director General de Música del Ministerio de Cultura, y sobre la aparición del I Tomo del Breviario.

La Comisión acordó celebrar las próximas Jornadas Nacionales en Madrid sobre el tema: "Arte y celebración litúrgica", señalando las fechas del 26, 27 y 28 del próximo mes de Noviembre.

La Comisión de Liturgia acordó unánimemente afrontar en una próxima reunión con sus expertos el problema teológico-pastoral de la Penitencia.

(14) Dotación a las Universidades y Facultades Eclesiásticas

En la tarde del día 5, Mons. Larrea (Bilbao) presentó a la Asamblea una ponencia sobre los criterios y normas que deberían aprobarse para dotar a las Universidades y Facultades de la Iglesia.

(15) Debate sobre el acuerdo económico Iglesia-Estado

La tarde del jueves 5 de julio se desarrolló en el aula una larga serie de intervenciones episcopales sobre el tema de la ponencia expuesta por la mañana por Mons. Malla (Lérida) y D. Bernardo Herráez, Gerente del Episcopado.

El denominador común de las intervenciones episcopales se podría resumir en un deseo de que los criterios de distribución de los recursos económicos de la Iglesia se rijan por la armonía entre la mayor equidad en la retribución personal de los sacerdotes y agentes de la pas-

toral y la solidaridad interdiocesana, sin olvidar la ayuda a las Iglesias en vías de desarrollo.

(16) Las instituciones benéficas de la Iglesia, en la actualidad

D. José Ma. de Prada abrió la sesión de la mañana del día 6, exponiendo a la Asamblea la situación en que se encuentran hoy las obras asistenciales de la Iglesia.

El ponente afirmó que "la Iglesia tiene una presencia superior a las del Estado y las otras organizaciones juntas en todos los campos de la asistencia benéfica".

El señor Prada recordó la situación jurídica y de hecho en el Concordato de 1953 en lo que se refiere a las instituciones benéficas de la Iglesia.

Finalmente, analizó el texto del acuerdo Iglesia-Estado sobre esta materia, con los puntos ambiguos que conviene clarificar para que las obras de servicio de bienestar social se sigan manteniendo como Instituciones eclesiales, ya que esa dimensión benéfica forma parte de la actividad esencial de la Iglesia.

(17) Presencia de la Iglesia en los Medios de Comunicación Social

Mons. Montero (Aux. de Sevilla) Presidente de la Comisión Episcopal de Medios de Comunicación Social, lee un informe sobre la presencia de la Iglesia en las Comunicaciones Sociales, al año de la Asamblea monográfica de MCS (Junio/78).

(18) Algunos acuerdos de la XXXI Asamblea Episcopal

* Preparar una normativa sobre la actitud pastoral a seguir con los bautizados que contraen matrimonio meramente civil.

* Se confía a la Comisión de la Doctrina de la Fe la redacción de un documento que recoja la postura del Episcopado español ante una posible ley del divorcio. Este documento será aprobado por la Comisión Permanente, en caso de urgencia, y, si el tiempo lo permite, por el Pleno de la Conferencia.

* Se confía a los Obispos propuestos como delegados para el Sínodo, el estudio de los documentos y la respuesta a las consultas preparatorias del mismo. En este trabajo colaborarán miembros de la Comisión de Apostolado Seglar y otros técnicos.

(19) Continúan las deliberaciones sobre el tema económico.

Después de los anteriores acuerdos, la Asamblea continuó tratando el tema económico. Se dialogó sobre los criterios de retribución a los profesores de religión, seguridad social y jubilación, distribución dentro de cada diócesis, retribución de los sacerdotes pluriempleados,

gestión de dotes, normativas vinculantes para la distribución de recursos en cada diócesis...

(20) Aprobación del documento "Matrimonio y Familia"

La última parte de la tarde estuvo ocupada por un amplio debate sobre el documento "Matrimonio y Familia". El Presidente de la Comisión de Apostolado Seglar, Mons. Dorado, presentó la nueva redacción de algunos números del documento en los que se incorporaban algunas modificaciones, predominantemente aclaratorias, sugeridas por la Sagrada Congregación para la Doctrina de la Fe, como es normal cuando se trata de documentos que afectan a la fe y disciplina sacramentaria.

Aceptadas por la Asamblea estas modificaciones de algunos números del Documento, la sala optó por someterlo a votación en su totalidad. Efectuada ésta, el Documento sobre "Matrimonio y Familia" obtuvo este resultado: votantes 65; Votos afirmativos 48; votos negativos 12; votos en blanco, 5. Superados los dos tercios, el Documento ha sido aprobado.

(21) Centenario de Santa Teresa (1980)

Ha sido nombrada una Junta Episcopal para programar los actos conmemorativos del IV Centenario de Santa Teresa (1980). Dicha Junta, que de momento está integrada por los obispos de Avila, Salamanca, Segovia, Jaén y el auxiliar de Valencia Mons. Pla, ampliará su constitución con otros miembros religiosos y seculares.

(22) Aprobación de los Estatutos de "Justicia y Paz"

La Asamblea ha aprobado los Estatutos de "Justicia y Paz", que se venían preparando durante años. "Justicia y Paz" es un organismo eclesial al servicio de la Iglesia de España en su misión de promover y defender los Derechos Humanos, la Justicia y la Paz, constituido a tenor de las orientaciones del "Motu Proprio *Justitiam et Pacem*" del Papa Pablo VI.